

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor
în Republica Moldova

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul a fost elaborat, în vederea realizării dezideratului de armonizare a legislației Republicii Moldova la legislația Uniunii Europene (UE), în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană. Drept temei pentru elaborarea proiectului de lege constituie realizarea acțiunilor prevăzute în documentele de politici aprobate la nivel național, după cum urmează: 1. Angajamentele asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte din 27.06.2014 (Titlul III „Libertate, securitate și justiție” articolul 14 „Cooperarea în domeniul migrației, al azilului și al gestionării frontierelor”); 2. Planul național de reglementări pentru anul 2025 (PNR), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024, <u>acțiunea 154</u> adoptarea hotărârii Guvernului de transpunere a Directivei UE/801/2016 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă au pairacțiunea, și <u>acțiunea 162</u> care vizează aprobarea proiectului de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova; 3. Planul de acțiuni pentru implementarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808/2022, acțiunea 1.1.1. (Expertizarea cadrului normativ regulatoriu (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova) și elaborarea unei legi noi).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Actualmente, regimul juridic al străinilor în Republica Moldova este reglementat de Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Deși, această lege a constituit un pas important în consolidarea cadrului legislativ privind migrația, aplicarea sa în practică a relevat o serie de curențe, printre care putem enumera: - prevederi ambigue sau incomplete privind condițiile de admisie și ședere pentru diferite categorii de străini; - absența unor mecanisme eficiente de supraveghere și control al șederii străinilor;

- proceduri administrative neuniforme;
- transpunerea incompletă a directivelor și regulamentelor relevante ale Uniunii Europene.

La fel, este de menționat faptul că, din data adoptării, Legea nr. 200/2010 a fost modificată de 32 ori. Modificările operate pe parcurs au vizat atât forma cât și conținutul legii și, în unele cazuri, au creat lacune și incoerență juridică, generând dificultăți în aplicarea și interpretarea corectă a normelor stabilite.

S-a constatat că modificarea și actualizarea fragmentată (pentru ajustare la anumite necesități, situații) cu norme noi și încorporarea lor în structura și conținutul legii actuale nu produce impactul scontat, dimpotrivă, în unele cazuri creează confuzie și incertitudine juridică. Astfel, actul normativ în vigoare nu mai răspunde nevoilor actuale, specifice contextului socio-politic din prezent în măsura corespunzătoare.

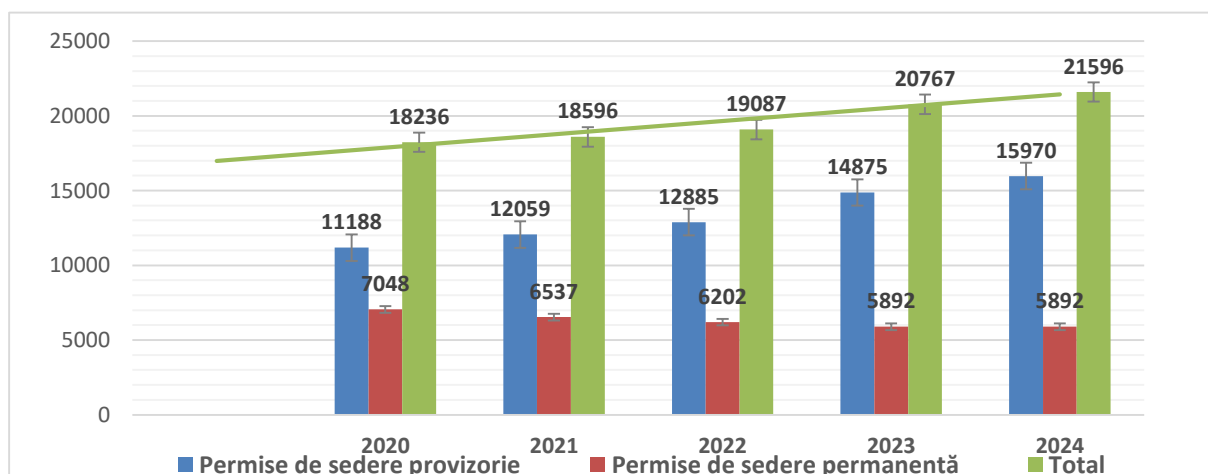
Totodată, provocările în domeniul migrației, schimbările tehnologice, evoluțiile geopolitice și demografice, precum și alte procese determinante, necesită o abordare actualizată la noile realități și provocări, întrucât normele în vigoare nu sunt suficiente pentru reglementarea corectă și coerentă a proceselor migraționale.

Republica Moldova găzduiește străini din circa 130 de state și culturi. La finele anului 2024, pe teritoriul Republicii Moldova erau înregistrați peste 21 500 de străini și apatrizi din peste 130 de țări. Dintre aceștia, peste 5600 aveau drept de ședere permanentă, iar aproximativ 16 mii beneficiau de ședere provizorie.

Datele statistice, (*a se vedea tabelul nr. 1*) precum și datele colectate la recensământul din anul 2024, ne demonstrează faptul că numărul străinilor care vin și solicită un drept de ședere în Republica Moldova este în continuă creștere.

Tabelul nr. 1

Numărul de străini cu acte de identitate valabile

Sursa: Inspectoratul General pentru Migrație (IGM)

De asemenea, este esențial ca noul cadru normativ să asigure alinierea complexă la standardele și bunele practici internaționale, în special cele ale Uniunii Europene, în contextul angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la UE.

Transpunerea directivelor europene relevante, în special în domeniul drepturilor lucrătorilor migranți, al reîntregirii familiei și al returnării, trebuie să devină o prioritate.

Un alt aspect care impune intervenție este lipsa unei coerențe instituționale și interinstituționale în gestionarea migrației. În prezent, competențele sunt fragmentate între mai multe instituții, ceea ce duce la suprapuneri, interpretări divergente și întârzieri în procesarea cererilor sau în luarea deciziilor. În aceste condiții, este necesară definirea clară a rolurilor și responsabilităților instituțiilor implicate, precum și instituirea unor mecanisme eficiente de cooperare și schimb de informații.

În plus, cadrul normativ actual nu valorifică suficient potențialul migrației legale în dezvoltarea economică a țării. Lipsa unor prevederi clare privind atragerea lucrătorilor imigranți, inclusiv înalt calificați, a investitorilor străini, inițierea activității de antreprenoriat etc. reduce competitivitatea Republicii Moldova ca destinație pentru talente și investiții.

În acest context, intervenția legislativă devine nu doar oportună, ci și imperativă, pentru a oferi un cadru legal clar, coerent și adaptat provocărilor actuale.

Un astfel de cadru trebuie să asigure:

- predictibilitate și securitate juridică pentru străini;
- eficiență și claritate operațională pentru autoritățile competente;
- un echilibru just între drepturile și obligațiile străinilor;
- consolidarea capacității statului de a gestiona migrația în mod strategic și sustenabil.

Prin urmare, este absolut necesar un nou act normativ comprehensiv pentru reglementarea admisiei, șederii și supravegherii străinilor în Republica Moldova, care să conțină condiții expres stabilite privind condițiile admisiei, șederii și documentării, drepturile și obligațiile străinilor, precum și supravegherea regimului de ședere al acestora, care să reflecte o nouă abordare de gestionare a proceselor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are drept scop stabilirea unui cadru juridic coerent și clar privind admisia, acordarea și prelungirea dreptului de ședere, recunoașterea statutului de apatrid, documentarea acestora, măsuri specifice de evidență a imigrării și stipulează măsuri de constrângere în caz de nerespectare a regimului de ședere, în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova prin tratatele internaționale la care este parte.

Prezentul proiect de lege reprezintă un nou concept și o abordare complexă de reglementare a proceselor migraționale, structura, principiile și conținutul căruia derivă din transpunerea a 12 directive și regulamente ale Uniunii Europene din aceste domenii.

Prin proiectul de act normativ elaborat se urmărește:

1. Alinierea Republicii Moldova la cerințele și normele Uniunii Europene în domeniul migrației și crearea sinergiei legislative, unificarea terminologiei, proceselor în scopul aducerii cadrului normativ național în concordanță cu acquis-ul UE. Realizarea acestui proces va produce un impact major de corectitudine și credibilitate și, în același timp, va contribui la consolidarea dialogului cu statele membre ale Uniunii Europene.

2. Îmbunătățirea reglementărilor în domeniu și eliminarea deficiențelor de implementare ale actualei legi, prin stabilirea unor principii clare de gestionare a migrației.

3. Stabilirea unui cadru juridic coerent și expres clar pentru reglementarea regimului străinilor în Republica Moldova, în scopul asigurării ordinii publice și securității statului prin efectuarea unui control eficient asupra admisiei, șederii și ieșirii străinilor pe/de pe teritoriul statului, precum și pentru protejarea intereselor naționale și a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

4. Ajustarea normelor de reglementare la procesele migraționale actuale, coroborarea cadrului normativ național cu normele și principiile stabilite de Uniunea Europeană privind procedurile generale de solicitare și acordare a vizelor și a permiselor de ședere, recunoașterea statutului de apatrid, supravegherea regimului de ședere a străinilor, respectarea și protecția drepturilor străinilor și altor aspecte importante în domeniu.

Acest proiect de lege introduce o serie de îmbunătățiri structurale și conceptuale.

Principalele prevederi ale proiectului sunt:

1. Îmbunătățirea reglementărilor juridice în materie de migrație prin:

- stabilirea unei noi structuri logice a actului normativ și încorporarea textului în Capitle, divizate în secțiuni și subsecțiuni, compartimentate specific pentru fiecare tip de admisie. Noua structură stabilește o claritate în procesele migraționale, începând cu admisia, determinarea statutului juridic, documentarea, supravegherea regimului de ședere și eventuala îndepărtare a străinului pe/de pe teritoriul Republicii Moldova;

- compartimentarea reglementărilor în funcție de tipul migrației și scopul admisiei (muncă, programe de schimb de elevi, au pair, stagii profesionale, studii, cercetare, activitate investițională, reîntregirea familiei, mobilitate economică, activități sezoniere, religioase, de voluntariat, etc.);

- crearea unui act normativ clar structurat, atât pentru autoritățile publice cât și pentru străini, care să diferențieze categoriile de migranți și condițiile specifice de admisie pentru fiecare dintre aceștia;

- includerea și definirea unor noi noțiuni adaptate cadrului juridic UE (cum ar fi: *admisie, permis de lucrător sezonier, entitate/familie gazdă, angajat stagiar, lucrător transferat inter-corporativ (ICT), specialist, proiect educațional, lucrător au pair, carte de rezidență, pseudo-legalizare a străinilor, căsătorie fictivă* ș.a.);

- introducerea conceptului de profil de risc, ca instrument de analiză și prevenție, destinat identificării persoanelor care pot prezenta un pericol pentru securitatea națională, ordinea publică sau sănătatea publică, în baza unor indicatori obiectivi și verificabili;

- se propune instituirea expresă a obligației străinilor de a prezenta dovada mijloacelor de întreținere suficiente și a existenței unui domiciliu sau unei reședințe pe teritoriul Republicii Moldova, ca o condiție esențială pentru obținerea sau prelungirea dreptului de ședere. Această măsură urmărește asigurarea unui cadru de ședere ordonat, evitarea situațiilor de vulnerabilitate socială și economică, precum și prevenirea

imigrației abuzive. Criteriile și nivelul mijloacelor de întreținere vor fi stabilite prin acte normative subsecvente, în funcție de scopul șederii și de situația individuală a solicitantului;

- pentru consolidarea procesului de admisie și pentru asigurarea unei gestionări eficiente a fluxurilor migraționale, se introduce obligația străinului de a justifica scopul șederii în Republica Moldova, prin prezentarea documentelor corespunzătoare (contracte, adeverințe, invitații, etc.). Această cerință va contribui la combaterea abuzurilor în procedurile de imigrare și la alinierea legislației naționale la practicile europene în domeniu;

- prevenirea fraudei în acordarea dreptului de ședere în scop de reîntregire cu membru de familie. Căsătoriile fictive pot fi folosite pentru a obține statutul de rezident sau pentru a beneficia de drepturi de ședere pe teritoriul Republicii Moldova. Acestea reprezintă o formă de fraudă și afectează integritatea procesului de imigrație. Prin urmare, reglementările clare care stipulează condiții specifice de verificare a relațiilor conjugale, precum cerința ca căsătoria să fie una reală și susținută de dovezi corespunzătoare vor reduce riscul unor astfel de practici frauduloase. Aceasta include interviuarea cuplurilor în timpul procesului de evaluare, monitorizarea activității lor etc.

2. Instituirea unui cadru normativ unitar și clar privind admisia, șederea și supravegherea străinilor, prin:

- stabilirea unui sistem unitar de reguli aplicabile în funcție de durata șederii (ședere de scurtă durată – până la 90 de zile și ședere de lungă durată – peste 90 de zile), adaptat la specificul fiecărei categorii în funcție de scop;

- reglementarea categoriilor noi de migranți care până în prezent nu aveau un regim juridic expres sau suficient reglementat în legislația națională, inclusiv lucrători înalt calificați, cercetători, voluntari, lucrători sezonieri, tineri în programe educaționale, programe au pair, stagii profesionale etc;

- stabilirea unui cadru de cooperare interinstituțională între autoritățile competente pentru emiterea avizelor sau autorizațiilor aferente admisiei, în funcție de scopul declarat.

3. Delimitarea regimului aplicabil resortisanților țărilor terțe față de cetățenii UE și membrii de familie ai acestora. Aceasta presupune reglementarea în mod exclusiv a admisiei pentru străini din state terțe, non UE, fără a se face confundarea regimului de reglementare a șederii pentru cetățenii statelor UE și membrii de familie ai acestora. Această abordare este în deplină conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și cu standardele europene în domeniul mobilității persoanelor.

4. Digitalizarea proceselor administrative și introducerea unui nou model de document unic – „Cartea de rezidență”. Proiectul introduce un document unic de ședere – Cartea de rezidență, care înlocuiește multiplele forme actuale de acte de identitate pentru străini, asigurând simplificarea administrativă și coerență instituțională, având scop de simplificare, modernizare și eficientizare a regimului de evidență și documentare a străinilor.

5. Uniformizarea procedurilor de returnare și custodie publică. Presupune asigurarea respectării drepturilor și garanțiilor procesuale ale străinilor, prin clarificarea și standardizarea procedurilor administrative și judiciare aferente acestor măsuri. Intervenția legislativă este necesară pentru alinierea la standardele internaționale și europene privind returnarea resortisanților țărilor terțe, precum și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Uniformizarea va contribui la asigurarea legalității, transparenței și proporționalității măsurilor luate, la prevenirea tratamentelor abuzive și la garantarea unui proces echitabil, consolidând astfel securitatea juridică și eficiența autorităților în gestionarea returnărilor.

6. Condiții pentru anumite categorii de străini (ex. investitori, cercetători, lucrători înalt calificați, mobilitate economică etc). Se introduce dispoziții clare și detaliate privind condițiile de admisie și ședere pentru anumite categorii de străini cu valoare adăugată ridicată pentru economia și societatea Republicii Moldova, precum investitorii, cercetătorii și lucrătorii înalt calificați. Această abordare este esențială pentru a asigura transparența, claritatea și predictibilitatea procedurilor, oferind totodată tratamente egale și echitabile tuturor solicitanților. Prin stabilirea unor criterii precise de eligibilitate și a unor proceduri dedicate, se facilitează accesul rapid și sigur la dreptul de ședere pentru persoanele care contribuie la dezvoltarea economică, cercetarea științifică și inovarea tehnologică. În același timp, acest cadru permite autorităților să exercite un control eficient și legal al migrației, menținând un echilibru între deschidere și securitate.

7. Instituirea scutirii de taxe pentru categorii vulnerabile sau de interes strategic.

Intrarea în vigoare a proiectului este stabilită pentru finalul semestrului I al anului 2027, dat fiind faptul că proiectul dat prevede realizarea angajamentului de ajustare a cadrului normativ național la acquis-ul UE în domeniul migrației, precum și la tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte privind asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (pentru punerea în aplicare a proiectului este necesară elaborarea și aprobarea mai multor acte normative - modificarea unor legi, elaborarea/modificarea unor hotărâri de Guvern, altor acte normative de specialitate (ordine, dispoziții, instrucțiuni)).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de fundamentare a inițiativei legislative, a fost analizată opțiunea menținerii Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, cu continuarea amendării și completării acesteia în funcție de necesitățile identificate punctual. Cu toate acestea, această opțiune a fost respinsă din mai multe considerente de ordin practic, juridic și sistemic precum:

1. Incapacitatea de a corecta integral lacunele existente, or, modificările succesive, operate de-a lungul timpului, nu au reușit să abordeze în mod sistemic problemele de fond ale regimului juridic al străinilor. Amendamentele punctuale tind să trateze doar aspecte izolate, fără a asigura coerența întregului cadru normativ. În continuare, ar fi rămas neabordate prin lipsa unui sistem clar și unitar de clasificare a

tipurilor de ședere, insuficiența mecanismelor eficiente de control și monitorizare a șederii și lipsa unei structuri clare și logice a actului normativ.

2. Incoerențele tehnico-juridice și terminologice ale Legii nr. 200/2010 au suferit un număr considerabil de modificări (32 la număr până în prezent), operate în contexte legislative și politice diferite, care au dus la inconsecvențe terminologice, suprapuneri sau contradicții între norme și dificultăți în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale de către autorități și beneficiari.

3. Reforma fragmentată și dificil de aplicat în practică implică un proces anevoios, de durată, care generează confuzie în rândul autorităților de aplicare, dar și al beneficiarilor regimului juridic. Acest lucru afectează eficiența administrativă, previzibilitatea juridică, respectiv încrederea străinilor în stabilitatea cadrului legal din Republica Moldova.

4. Lipsa unei racordări coerente la cadrul normativ european prin transpunerea fragmentată a directivelor și regulamentelor europene nu permite conformarea deplină la cerințele UE în domeniul migrației și azilului.

Având în vedere cele expuse, a fost identificată ca soluție optimă -elaborarea unei noi legi privind regimul străinilor în Republica Moldova, care să asigure coerență și claritate normativă, să se integreze într-o structură logică și accesibilă toate formele de admitere, ședere, drepturi și obligații, să reflecte standardele și bunele practici europene în domeniul migrației, să permită o aplicare uniformă și eficientă de către toate autoritățile competente respective să contribuie la simplificarea administrativă și reducerea costurilor pentru stat.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea proiectului de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova va genera efecte funcționale asupra instituțiilor administrației publice implicate în gestiunea migrației. Implementarea legii va conduce la:

- eficientizarea activității autorităților competente în domeniul migrației.

Acesta se va manifesta prin claritate instituțională și coerență în competențele autorităților publice. Proiectul de lege delimitează clar competențele fiecărei instituții responsabile de gestionarea migrației, prevenind astfel suprapunerile sau omisiunile care caracterizează în prezent cadrul existent. Prin instituirea unui cadru normativ clar, coerent și unitar, se va asigura o mai bună organizare a proceselor de admitere, documentare, ședere și îndepărtare a străinilor, ceea ce va contribui la sporirea eficienței administrative.

- reducerea birocrăției prin digitalizarea procedurilor.

Digitalizarea proceselor administrative și eliberarea documentului unic – *Cartea de rezidență* – vor reduce sarcina birocratică și vor facilita gestionarea evidenței străinilor.

- îmbunătățirea cooperării interinstituționale prin instituirea unui mecanism clar de avizare/confirmare/decizie. Se prevede un cadru clar pentru colaborarea interinstituțională, care va contribui la îmbunătățirea coordonării și la evitarea blocajelor procedurale;

- dezvoltarea unor instrumente moderne de supraveghere și evidență a străinilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

În procesul de implementare a Legii autoritățile și instituțiile responsabile urmează să asigure includerea acțiunilor stabilite în proiectul de lege în Strategiile Sectoriale de Cheltuieli.

Digitalizarea proceselor va fi asigurată de către Inspectoratul General pentru Migrație. LA etapa actuală fiind în procesul de elaborare a Sistemului Informațional "Migrație", costul estimate fiind cca 800 mii Euro. Proiectul este implementat cu suportul Organizației Internaționale pentru Migrație. Cheltuielile aferente sunt acoperite de DG NEAR.

Cheltuielile aferente procesului de obținere a cărții de rezidență urmează a fi suportate de către străinii beneficiari ai dreptului de ședere. Respectiv Agenția Servicii Publice urmează să stabilească în actele sale normative tariful achitat pentru perfectarea cărții de rezidență.

Pentru unele domenii, impactul financiar al implementării proiectului este estimat ca fiind limitat, întrucât autoritățile publice competente dispun deja de resurse financiare planificate pentru gestionarea prezenței străinilor, având în vedere că, în numeroase domenii, aceștia beneficiază de drepturi și servicii similare celor acordate cetățenilor Republicii Moldova.

Cu toate acestea, pe termen mediu și lung, aceste costuri vor fi compensate prin eficientizarea proceselor administrative, reducerea litigiilor cauzate de viduri sau neclarități legislative, precum și prin atragerea investițiilor și forței de muncă calificate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea noii legi va genera impact favorabil asupra sectorului privat, în special asupra angajatorilor, instituțiilor de învățământ, organizațiilor neguvernamentale, agențiilor de recrutare, întreprinderilor care beneficiază de forță de muncă străină, dar și asupra străinilor care intenționează să desfășoare activități economice, educaționale sau sociale în Republica Moldova. Impactul poate fi analizat pe mai multe dimensiuni:

- Creșterea atractivității Republicii Moldova pentru investitori și forță de muncă străină. Prin simplificarea și standardizarea procedurilor de admisie și ședere, inclusiv prin reglementarea distinctă a termenelor de procesare a cererilor, în unele cazuri reducerea termenelor, proiectul facilitează atragerea de investitori străini, antreprenori, lucrători înalt calificați, specialiști în domenii deficitare și lucrători sezonieri;

- La fel, se creează premise pentru extinderea mobilității economice și profesionale în rândul resortisanților țărilor terțe care intenționează să desfășoare activități în Republica Moldova și se facilitează procesul de recrutare a forței de muncă străine, în special în domenii precum muncă sezonieră, construcții, agricultură, IT, cercetare și servicii, munca înalt calificată;

- Proiectul aduce claritate și previzibilitate juridică pentru angajatori și parteneri economici. Noua lege oferă certitudine juridică actorilor economici (persoane juridice) prin stabilirea unor condiții clare și previzibile de angajare a resortisanților din

țări terțe, în conformitate cu bunele practici europene. Sunt definite categorii distincte de migranți economici (ex: lucrători sezonieri, angajați stagiați, lucrători ICT, specialiști înalt calificați), împreună cu condițiile și documentele necesare fiecărei categorii, ceea ce reduce riscul de interpretări neuniforme sau de respingeri arbitrare;

- Reducerea costurilor administrative și a poverii birocratice. Introducerea unui document unic de ședere – Cartea de rezidență – în locul mai multor acte fragmentare, simplifică interacțiunea între străin și autorități și reduce costurile logistice și administrative pentru angajatori și organizații;

- Digitalizarea procedurilor de solicitare, avizare, notificare și raportare reduce semnificativ timpul și resursele implicate în procesul de recrutare și integrare a personalului străin;

- Avantaje competitive pentru sectoarele cu deficit de forță de muncă. Prevederile proiectului vin să sprijine companiile care activează în sectoare în care forța de muncă locală este insuficientă, prin crearea unor canale clare și rapide pentru angajarea resortisanților din țări terțe;

- Se introduce un regim diferențiat și flexibil pentru activitățile cu durată scurtă (până la 90 de zile), ceea ce oferă flexibilitate pentru munci de scurtă durată,

- Diminuarea riscurilor de pseudo-legalizare și muncă nedeclarată. Prin instituirea unor mecanisme eficiente de verificare, supraveghere și returnare, legea contribuie la reducerea riscului de exploatare a forței de muncă străine, de muncă informală sau trafic de persoane;

4.4. Impactul social

Se estimează că pe parcursul implementării modificărilor propuse să faciliteze accesul străinilor cu o ședere legală și membrilor de familie ai acestora la piața muncii, servicii sociale, de educație, sănătate, asistență socială și să crească capacitatea forței de muncă în țară, respectiv și gradul ei de ocupare, influențând creșterea nivelului de salarizare în tendința de uniformizare cu standardele europene de salarizare.

La fel proiectul de lege asigură o gestionare eficientă a fluxului de persoane și stabilirea condițiilor transparente în procedura de documentare.

Un alt avantaj ar fi creșterea fondurilor de asigurări sociale și cel de asigurare medicală, prin plata egală a contribuțiilor cu cele ale lucrătorilor naționali.

Responsabilitatea respectării drepturilor acordate străinilor cu o ședere legală, vor responsabiliza angajatorii și întreaga societate privind sănătatea și securitatea în muncă, accesul la serviciile sociale, educaționale și culturale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează în conformitate cu Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova are un impact social multiplu, care se resimte atât la nivelul străinilor care

solicită admisă și șederea pe teritoriul țării, cât și la nivelul comunităților locale, al pieței muncii, al sistemului educațional și de protecție socială.

- Asigurarea unui tratament echitabil și nediscriminatoriu pentru străini. Prin instituirea unui cadru normativ coerent, transparent și previzibil, proiectul contribuie la respectarea drepturilor fundamentale ale străinilor în conformitate cu standardele internaționale și europene. În acest sens, se oferă un tratament diferențiat, dar nediscriminatoriu, în funcție de scopul șederii și de statutul juridic al străinului (ex: lucrător, student, membru de familie), evitând aplicarea arbitrară a măsurilor administrative.

- Creșterea siguranței publice și a încrederii în autorități. Introducerea conceptului de profil de risc și măsuri de supraveghere a străinilor cu comportament suspect contribuie la consolidarea securității naționale și a ordinii publice, oferind protecție comunităților locale. La fel, mecanismele de returnare și luare în custodie publică sunt clar reglementate, asigurând respectarea drepturilor procesuale ale străinilor, în paralel cu exercitarea controlului asupra migrației neregulate.

- Reducerea riscurilor asociate imigrației ilegale și a traficului de persoane.

- Promovarea integrării în societatea gazdă a străinilor cu ședere legală.

Proiectul respectă principiile egalității de gen și interzice orice formă de discriminare, în conformitate cu Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității. Nu sunt identificate riscuri sau efecte negative discriminatorii pe criterii de sex, etnie sau religie.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege privind admisă, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova are drept obiectiv transpunerea parțială a unui set de directive ale Uniunii Europene, relevante pentru reglementarea migrației și protecției drepturilor străinilor.

Prin acest proiect se asigură transpunerea parțială a următoarelor acte ale UE:

- Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung;

- Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane;

- Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize);

- Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei;

- Directiva 2004/81/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind permisul de ședere eliberat resortisanților țărilor terțe care sunt victime ale traficului de persoane sau care au făcut obiectul unei facilitări a imigrației ilegale și care cooperează cu autoritățile competente;

- Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală;

- Directiva 2014/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în scopul ocupării unui loc de muncă în calitate de lucrători sezonieri;

- Directiva 2014/66/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe în contextul unui transfer în cadrul aceleiași companii;

- Directiva (UE) 2016/801 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă au pair;

- Directiva (UE) 2021/1883 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2021 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate și de abrogare a Directivei 2009/50/CE a Consiliului;

- Directiva (UE) 2024/1233 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind o procedură unică de solicitare a unui permis unic pentru resortisanții țărilor terțe în vederea șederii și ocupării unui loc de muncă pe teritoriul statelor membre și un set comun de drepturi pentru lucrătorii din țările terțe cu ședere legală pe teritoriul unui stat membru (reformare);

- Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală.

Astfel, măsurile propuse vizează transpunerea normelor de fond și de procedură prevăzute în aceste directive, prin includerea lor expresă în legislația națională, în vederea armonizării cadrului juridic moldovenesc cu acquis-ul UE în domeniul migrației.

Continuitatea transpunerii se va asigura prin elaborarea proiectului de hotărâre de Guvern privind implementarea Legii privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Implementarea efectivă a legislației UE necesită nu doar transpunerea prevederilor relevante, ci și instituirea unui cadru normativ intern funcțional, capabil să asigure aplicarea unitară și coerentă a acestora.

În acest sens, proiectul de lege prevede măsuri de ordin instituțional și procedural, care să asigure aplicarea eficientă a legislației europene, precum și un cadru operațional național pentru a produce efecte juridice concrete, precum:

- obținerea avizelor de la autorități competente din diverse sectoare gestionate pentru determinarea corectă a scopului solicitat, în vederea obținerii dreptului de ședere;
- crearea unui mecanism digitalizat de procesare a cererilor de admisie, ședere și evidență a străinilor;
- introducerea conceptului de profil de risc și a instrumentelor de evaluare a pericolului pentru securitatea națională, ordinea publică și sănătate publică;
- unificarea documentului de identitate în „Cartea de rezidență”;
- stabilirea unei proceduri uniforme de returnare și luare în custodie publică;
- facilități procedurale și fiscale pentru anumite categorii de străini.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Site-ul Ministerului Afacerilor Interne la rubrica „Transparență”/„Consultări publice”/„Inițierea elaborării actelor normative”, inclusive pe site-ul particip.gov.md

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-privind-admisia-sederea-si-supravegherea-strainilor-pe-teritoriul-republicii-moldova/13857>

În cadrul procesului de consultare/avizare, următoarele instituții urmează a fi vizate:

1. Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
2. Ministerul Afacerilor Externe;
3. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
4. Ministerul Educației și Cercetării;
5. Ministerul Finanțelor;
6. Ministerul Sănătății;
7. Ministerul Culturii;
8. Serviciul de Informații și Securitate;
9. Agenția de Investiții;
10. Agenția Servicii Publice;
11. Casa Națională de Asigurări Sociale;
12. Compania Națională de Asigurări în Medicină;
13. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;
14. Congresul Autorităților Locale din Moldova;
15. Biroul politici de reintegrare;
16. Biroul pentru Relații cu Diaspora;
17. Centrul de Armonizare a Legislației;
18. Ministerul Justiției;
19. Centrul Național Anticorupție.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul necesită efectuarea expertizei juridice și anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare adoptării proiectului va fi necesară elaborarea hotărârii Guvernului privind implementarea Legii privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în

Republica Moldova, modificarea unor legi și acte normative de specialitate precum și elaborarea și ajustarea actelor conexe (acte administrative ale ministrului afacerilor interne și acte administrative ale șefului Inspectoratului General pentru Migrație).

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În implementarea actului normativ sunt implicate autoritățile publice cu competențe directe în domeniul migrației: Ministerul Afacerilor Interne prin Inspectoratul General pentru Migrație, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră; Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, Agenția Servicii Publice.

Secretar general al ministerului

Vladislav COJUHARI